

**ACORD 70/2018, de 11 de juliol, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Anàlisi de les informacions emeses per TV3 el 9 de març de 2018 sobre la
filtració dels comentaris de l'exsecretari d'Hisenda de la Generalitat de
Catalunya i diputat d'ERC al Parlament de Catalunya**

Fets

1r. L'Àrea de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) va iniciar d'ofici l'anàlisi del tractament informatiu que va realitzar TV3, el 9 de març d'enguany, relatiu a les filtracions per part de la televisió privada d'àmbit estatal Antena 3 TV sobre els comentaris de Lluís Salvadó, exsecretari d'Hisenda de la Generalitat de Catalunya i diputat d'ERC al Parlament de Catalunya, en una conversa privada en relació amb el nomenament d'una consellera d'Ensenyament, per tal de determinar el rigor en la informació donada per la televisió pública catalana.

2n. Paral·lelament, el 10 de març de 2018 es va rebre una queixa per correu electrònic (Q_22/2018) en relació amb la mateixa qüestió.

L'escrit de queixa manifesta que “[...] L'element essencial d'aquesta notícia són les paraules literals que es fan servir en aquesta conversa. Als esmentats programes [...], en canvi, no es fa cap reproducció ni transcripció de les paraules que fan que aquesta conversa sigui notícia [...]”.

La persona que presenta la queixa exposa diverses raons per les quals, segons afirma, el fet que no s'hagi ofert el contingut literal de la conversa (filtrada) “[...] vulnera el dret a la informació [...]”; En concret, manifesta:

“[...] 1. Qui té la responsabilitat d'informar no pot donar per suposat que l'audiència ja coneix una part, en aquest cas essencial, de la notícia.

2. Com a conseqüència d'aquesta mancança, el resultat final no és prou entenedor per al receptor de la informació. És a dir, es deixa de complir la funció encomanada als serveis informatius de la televisió pública i, a més, es fa de manera volguda i no pas involuntària. [...]”.

3r. L'Àrea de Continguts del CAC ha elaborat l'Informe 29/2018, de 8 de maig, amb l'objectiu d'analitzar “[...] les informacions emeses per TV3 el 9 de març de 2018 al voltant de les filtracions de la conversa privada mantinguda entre l'exsecretari d'Hisenda de la Generalitat de Catalunya i diputat d'ERC al Parlament de Catalunya, Lluís Salvadó, i l'alcalde de Sant Carles de la Ràpita, Josep Caparrós. Concretament, [...] s'analitzen les informacions emeses en el decurs del *Telenotícies migdia* i el *Telenotícies vespre*”.

Fonaments de dret

Primer. Anàlisi de les informacions emeses per TV3 el 9 de març de 2018

1.1. Telenotícies migdia

Pel que fa a aquest espai informatiu, d'acord amb l'Informe de l'Àrea de Continguts, la conductora del programa ofereix informació sobre uns comentaris realitzats per l'exsecretari d'Hisenda en una conversa privada filtrada per Antena 3 TV en relació amb el nomenament d'una consellera d'Ensenyament, "[...] en què desqualifica les dones amb comentaris masculistes [...]".

Així mateix, d'acord amb el mateix informe, la conductora del programa es refereix a la posterior rectificació, via Twitter, feta per Lluís Salvador, així com a l'anunci, per la mateixa via, de la interposició d'una posterior denúncia per violació de la seva intimitat, per considerar que es tracta de la "[...] filtració d'una conversa privada amb finalitats polítiques [...]".

Igualment, s'informa de les manifestacions fetes per la secretària general d'ERC en les quals "[...] lamenta les paraules de Lluís Salvadó" i "anuncia que emprendran accions jurídiques [...]".

La notícia s'acompanya d'imatges il·lustratives de la informació donada, concretament, de Lluís Salvador i dels tuits de disculpa de tots dos polítics.

1.2. Telenotícies vespre

D'acord amb l'Informe de l'Àrea de Continguts, "[...] En un titular [...] i en el decurs de la peça informativa [...] del *Telenotícies vespre* del 9 de març, el conductor del teleinformatiu [...] i la veu en *off* [...]" aporten informació molt semblant sobre els mateixos fets esmentats més amunt, afegint-hi a més, altres dades: la retirada de la conversa filtrada per part d'Antena 3 TV, la trajectòria política de Lluís Salvadó puntualitzant que està sent investigat per l'organització de l'1 d'octubre i unes manifestacions de l'alcalde de Sant Carles de la Ràpita (interlocutor de Lluís Salvadó en la conversa filtrada), d'acord amb les quals lamenta "[...] el contingut inadequat [...]" de la conversa esmentada.

Segon. Tractament informatiu de la notícia: el *Llibre d'estil* de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA)

Per donar resposta a la queixa plantejada, cal prendre en consideració, en primer lloc, el que estableix l'article 8 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), d'acord amb el qual "La prestació de serveis de comunicació audiovisual s'ha de basar en el respecte i la protecció dels principis, els valors i els drets fonamentals que reconeix la Constitució espanyola, en especial el dret a l'honor, el dret a la intimitat i el dret a la pròpia imatge [...]".

A aquest efecte, cal recordar que la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el prestador del servei públic audiovisual de la Generalitat i TV3, que és la denominació comercial d'un dels seus programes (de televisió), té assignada, d'acord

amb l'apartat 2 de l'article 26 de la LCA, el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat.

En relació amb les missions esmentades, l'apartat 3 de l'article 26 esmentat indica com a missions específiques de servei públic, "[...] la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada, respectuosa amb el pluralisme polític, social [...]" (lletra b).

En desenvolupament i aplicació d'aquestes previsions, les disposicions preliminars del *Llibre d'estil* de la CCMA assenyalen que aquest document "[...] estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes [...]".

El *Llibre d'estil* de la CCMA està format per una *Guia editorial* i un *Manual d'ús* que desenvolupen diverses directrius amb la finalitat de constituir un marc a partir del qual es puguin resoldre qüestions deontològiques i relatives a l'emissió dels continguts.

Vista la informació emesa per TV3 el 9 de març de 2018, cal posar en relleu els principis generals recollits en la *Guia editorial* del *Llibre d'estil* de la CCMA següents:

- Punt 1.1.1.2.4. Dret a la informació.

"La CCMA garanteix el dret a la informació de la ciutadania. Els mitjans de la CCMA prioritzen els continguts informatius i posem a l'abast de la societat una informació independent, plural i veraç".

- Punt 1.1.1.2.5. Responsabilitat editorial.

"Rebutgem produir i difondre continguts que vulnerin la legislació vigent o que contradiguin els principis recollits en aquest llibre d'estil.

Som responsables dels continguts que difonem a través dels nostres mitjans de comunicació, independentment que siguin de producció pròpia, adquirida o compartida".

D'altra banda, en el marc del *Manual d'ús* del *Llibre d'estil* s'estableixen diversos criteris relatius al dret a la informació i la preservació de la privacitat. En concret, el següents:

- Punt 2.1.1.3.4.1. Invasió de la privacitat i dret a la informació.

"Fem conviure el dret a la intimitat de les persones amb el dret a emetre i a rebre informació. En cas de col·lisió entre tots dos drets, tenim en compte:

- el lloc on passen els fets que recollim;
- la naturalesa del comportament que recollim;

- el grau de projecció pública de la persona implicada; en aquest sentit, els seus comportaments previs poden ajudar a definir l'àmbit d'intimitat personal.

[...]

En tot cas, el grau d'intrusió ha de ser proporcional a la importància de la informació obtinguda”.

- Punt 2.1.1.3.4.1. Prevalença de drets entre la intimitat i la informació.

“Televisió.

Per regla general, preval el dret a la informació per sobre del dret a la intimitat quan persones amb projecció pública es troben en un lloc públic i l'activitat que duen a terme té interès informatiu.

[...]”.

- Punts 2.1.1.3.4.3 i 2.1.1.3.4.4, relatius a la difusió de material aliè obtingut a través de mitjans ocults.

El *Manual d'ús* aborda aquesta qüestió establint que “El material aliè que difonem s'ha d'ajustar als nostres principis professionals. Som especialment curosos amb documents visuals o sonors recollits amb aparells que poden envair la privacitat, com ara telèfons mòbils o altres estris d'ús comú, webcams, circuits tancats de televisió o càmeres de control [...]”. (punt 2.1.1.3.4.4).

Per tant, segons manifesta el *Manual* de la CCMA, quan el material aliè s'ha obtingut per mitjans ocults (entre els quals, com veiem, s'inclouen els telèfons mòbils) “[...] ens assegurem que compleix els requisits de tractament d'aquests tipus de material [...]” (punt 2.1.1.3.4.4).

En aquest sentit, d'acord amb el punt 2.1.1.3.4.3, “[...] L'ús de mitjans ocults o semiocults és un recurs excepcional. Només hi recorrem quan estigui clarament justificat per l'interès de la informació i sigui l'única manera d'obtenir-la [...]”.

Així mateix, “[...] Sempre que sigui possible, el responsable corresponent ha d'autoritzar prèviament l'ús de mitjans ocults o camuflats. En tot cas, la difusió de material obtingut d'aquesta manera està sotmesa a la seva autorització. [...] Quan fem servir mitjans ocults o semiocults, la invasió de la privacitat ha de ser proporcional a l'interès informatiu dels fets que estem investigant [...]”.

Finalment, també d'acord amb el punt 2.1.1.3.4.3. del mateix document, “[...] Tractem el material aliè obtingut per mitjans ocults o semiocults amb els mateixos criteris amb què tractem el material propi [...]”.

D'acord amb l'Informe de l'Àrea de Continguts, la informació emesa inclou els elements següents:

- o **Quin és el fet:** la filtració a Antena 3 d'una conversa privada de l'exsecretari d'Hisenda de la Generalitat, Lluís Salvadó;

- o **Quines són les persones implicades:** el diputat d'ERC Lluís Salvadó, i l'alcalde de Sant Carles de la Ràpita;
- o **Quin és l'objecte de la conversa:** l'elecció d'una dona per ser nomenada consellera d'Ensenyament;
- o **Quin és el motiu de la polèmica:** el contingut de la conversa, que és considerat "masclista", "xenòfob" i fet amb "to sorneguer"; la desqualificació de les dones amb comentaris masclistes
- o **Quines reaccions hi ha hagut:** reaccions de la persona involucrada, del partit polític al qual pertany i d'altres partits polítics;
- o **Què ha passat amb l'àudio d'Antena 3 TV:** l'àudio d'Antena 3 TV s'ha retirat abans de l'emissió dels teletinformatius.

Per tant, atès, que tal com conclou el mateix Informe, "[...] en el decurs dels teletinformatius objecte d'anàlisi, s'aporten tots els elements informatius que permeten la comprensió dels fets narrats [...]", no es pot apreciar, en aquest cas, una vulneració del dret a la informació ni dels epígrafs del *Llibre d'estil* relacionats.

En aquest sentit, s'ha de considerar correcte el tractament informatiu analitzat tenint en compte la preservació de la privacitat de les persones afectades, que no es trobaven en un lloc públic i mantenien una conversa privada (punt 2.1.1.3.4.1 del *Manual d'ús*). Així mateix, tal com es pot deduir de la informació donada per TV3 i de les manifestacions dels implicats, aquests no havien autoritzat ni havien estat advertits de l'ús de la conversa filtrada (material informatiu obtingut d'un mitjà considerat ocult pel punt 2.1.1.3.4.3. del *Manual d'ús*).

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, 3 vots a favor, 3 vots en contra amb vot particular i el vot de qualitat del president, el següent

ACORD

1. Constatar que el tractament informatiu realitzat per TV3 en relació amb les filtracions de la conversa privada mantinguda entre l'exsecretari d'Hisenda de la Generalitat de Catalunya i diputat d'ERC al Parlament de Catalunya, i l'alcalde de Sant Carles de la Ràpita, aporta tots els elements informatius que permeten la comprensió dels fets narrats.
2. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual de televisió Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, i comunicar-lo a la persona que presenta la queixa.

Barcelona, 11 de juliol de 2018

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari